

„Komentarz do Prawa geodezyjnego i kartograficznego”

Kto czyta, nie błądzi

ZOFIA ŚMIAŁOWSKA-UBERMAN

Współczesny inżynier jest, w większości przypadków, menedżerem produkcji. Organizuje i nadzoruje wykonywanie konkretnych zadań. Często prowadzi własną firmę, zatrudnia pracowników, prowadzi analizy ekonomiczne swojej działalności. Współczesnemu inżynierowi nie wystarcza już wiedza techniczna wyniesiona ze studiów. Musi on ponadto studiować przepisy prawne, zagadnienia ekonomiki produkcji, marketingu, organizacji i zarządzania produkcją. W całej rozciągłości problem ten dotyczy także geodetów.

Od 1989 r. rozpoczęły się w naszym kraju gwałtowne i rozległe zmiany w zakresie regulacji prawnej, w pierwszej kolejności gospodarki, a w następnej – systemu zarządzania państwem. Pojawiło się w życiu gospodarczym i społeczno-politycznym wiele pojęć, które bądź w ogóle nie funkcjonowały w dotychczasowym systemie (np. zagadnienia prawne prywatyzacji, komunalizacji mienia Skarbu Państwa i innych uwłaszczeń, państwowe i samorządowe osoby prawne, samorząd terytorialny czy rewindykacja mienia), bądź też formalnie obowiązywały, ale zasadniczo nie występowały w gospodarce (jak przetargi, koncesje, papiery wartościowe, obrót nieruchomościami czy umowa leasingu). Zmieniła się również rola inżyniera w obecnym życiu gospodarczym. Współczesny inżynier jest, w większości przypadków, menedżerem produkcji. Organizuje i nadzoruje wykonywanie zadań na konkretne zapotrzebowanie społeczne lub indywidualne. Często prowadzi własną firmę, zatrudnia pracowników, prowadzi analizy ekonomiczne swojej działalności. Współczesnemu inżynierowi nie wystarcza już wiedza techniczna wyniesiona ze studiów. Musi on ponadto studiować przepisy prawne, zagadnienia ekonomiki produkcji, marketingu, organizacji i zarządzania produkcją. W całej rozciągłości problem ten dotyczy także geodetów. Niezależnie od tego, czy realizują zadania służby geodezyjnej i kartograficznej, czy są zatrudnieni w przedsiębiorstwach, czy wreszcie posiadają własne firmy wykonujące zadania z zakresu geodezji i kartografii.

Znaczenie znajomości przepisów prawnych w wykonywaniu zawodu geodety

Geodezja i kartografia jest nadal wysoko wyspecjalizowanym działem administracji publicznej i gospodarki narodowej. Najbardziej rozpowszechnionym produktem pracy w zakresie geodezji i kartografii są mapy, o różnej treści i skali, spełniające wielorakie cele, a także posiadające różnorodne postaci. Duże znaczenie dla gospodarki narodowej mają mapy zasadnicze oraz ewidencyjne (docelowo w postaci mapy numerycznej). Ale prace geodezyjne i kartograficzne to także: prowadzenie ewidencji gruntów i budynków, prowadzenie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, inwentaryzacja i ewidencja sieci uzbrojenia terenu, rozgraniczanie istniejących nieruchomości, podziały nieruchomości, scalenia i podziały gruntów, scalenia i wymiany gruntów, geodezyjna obsługa różno-

rodnych inwestycji (w tym autostrad), geodezyjna obsługa obrotu nieruchomościami, a także współpraca naukowo-techniczna z zagranicą, kształcenie kadr i działalność naukowo-badawcza.

Od przeszło dziesięciu lat geodezja i kartografia aktywnie uczestniczą w dokonujących się w naszym kraju przemianach własnościowych przez wykonywanie dokumentacji prawno-geodezyjnych dla komunalizacji mienia państwowego, prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, uwłaszczeń państwowych osób prawnych i spółdzielni, przekształceń prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności gruntu itd. Praca geodety jest usługą, wykonywaną profesjonalnie, dla konkretnego odbiorcy, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i standardami zawodowymi oraz zgodnie z obowiązującym prawem. Geodeta mierzy i przedstawia, różnymi technikami, stany faktyczne na gruncie, bada i rejestruje stany prawne działek, a w konsekwencji nieruchomości gruntowych, budynkowych i lokalowych. Porusza się więc w kręgu zagadnień związanych z prawem własności i innymi prawami rzeczowymi. Geodeta sporządzający dokumentację dla celów prawnych jest zobowiązany posługiwać się terminologią prawa cywilnego. Bardzo często dokumenty prawno-geodezyjne sporządzane są dla celów postępowań administracyjnych i postępowań sądowych. Dokumenty geodezyjne sporządzane dla celów prawnych weryfikowane są nie tylko przez ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, ale także przez organy administracji publicznej, przez notariuszy i sędziów, np. w postępowaniu wieczystoksięgowym, w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, a nawet w Sądzie Najwyższym. Dokumentacje prawno-geodezyjne wykonywane przez geodetów zatrudnionych w urzędach są podstawą wydawania decyzji administracyjnych, np. o podziałach nieruchomości, wywłaszczeniach czy zwrotach wywłaszczonych nieruchomości i nie mogą naruszać zasady praworządności w postępowaniu administracyjnym. Praca geodety wymaga także wiedzy z zakresu prawa państwowego, gdy wchodzi w grę przepisy normujące organizację służby

 **TEXAS
INSTRUMENTS**
KALKULATORY DLA GEODEZJI

- kalkulatory naukowe
- kalkulatory graficzne
- 2 lata gwarancji

Autoryzowany dystrybutor
Przedsiębiorstwo Handlowe „WIENIAWA”
30-415 Kraków, ul. Bonarka 21
tel./faks (0 12) 266-23-66
tel. kom. (0 602) 266-501

geodezyjnej i kartograficznej oraz przepisy dotyczące organizacyjnych aspektów działalności innych działów gospodarki narodowej. Wreszcie, geodeta powinien posiadać pewną dozę wiedzy dotyczącej prawnych form wykonywania zawodu. Będą to przepisy z zakresu prawa pracy, świadczenia usług geodezyjnych na podstawie umów cywilnych, przepisy ustawy o działalności gospodarczej, ordynacji podatkowej czy prawa spółek. Ponadto znajomość prawa będzie mu niezbędna wtedy, gdy będzie starać się o uprawnienia zawodowe z zakresu geodezji i kartografii, o uprawnienia urbanistyczne, o licencję rzeczoznawcy majątkowego, pośrednika w obrocie nieruchomościami czy zarządcy nieruchomości. W czasie wykonywania samodzielnych funkcji, zgodnie z uzyskanymi uprawnieniami, jest zobowiązany stale uaktualniać swoją wiedzę. Społeczność geodezyjna odczuwa potrzebę poszerzenia swojej wiedzy z zakresu prawa. Starsze pokolenie geodetów nadrabia dystans, jaki dzieli je od pokolenia obecnie kształconego, które w programach nauczania ma poszerzony zakres wiadomości z podstaw prawa.

Obok ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* oraz wielu nowocześniejszych skonstruowanych rozporządzeń do niego, najważniejsze przepisy, niezbędne do wykonywania zawodu w dziedzinie geodezji i kartografii, znajdują się w ustawach: o gospodarce nieruchomościami, o scaleniu i wymianie gruntów, o zagospodarowaniu przestrzennym, Prawo budowlane, w ustawie o lasach, o własności rolnej Skarbu Państwa, Prawo wodne, a także w aktach wykonawczych do tych ustaw. Nie można w tym wyliczeniu pominąć podstawowych źródeł prawa, tj.: kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego, kodeksu postępowania administracyjnego. Bardzo istotną sprawą jest korzystanie z fachowej literatury. Na rynku wydawniczym spotyka się obecnie wiele pozycji książkowych o charakterze popularnonaukowym, napisanych przez doświadczonych prawników, profesorów prawa, sędziów SN i NSA. Studiowanie i korzystanie z takich książek jest dla wielu geodetów ciekawym zajęciem, pozwala na prawidłowe zrozumienie terminologii i na właściwą interpretację przepisów. •ródłami informacji prawnej są też:

- 1) podręczniki i skrypty akademickie;
- 2) jednolite teksty ustaw obwieszane w Dziennikach Ustaw i wydawane w formie broszurowej lub książkowej, często z komentarzem;
- 3) „Prawo Geodezyjne...dla praktyków” – zbiór aktualnych przepisów, wydawany specjalnie dla geodetów przez Wydawnictwo Prawnicze Gall;
- 4) publikacje i informacje drukowane w GEODECIE;
- 5) Biuletyn Informacyjny Branżowego Ośrodka Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej Geodezji i Kartografii (BOINTiE) Instytutu Geodezji i Kartografii;

30-405 Kraków, ul. Szaniawskiego 19
tel./fax (0 12) 266-27-89

GEOMAX WYKORZYSTAJ NASZĄ WIEDZĘ

- zamów mapy do celów projektowych
- zleć obsługę inwestycji
- ureguluj stan prawny swojej nieruchomości

GEOSALON WYKORZYSTAJ SWOJĄ SZANSĘ

- kup nowoczesny sprzęt po atrakcyjnej cenie
- skorzystaj z korzystnej formy współpracy
- zostań naszym partnerem handlowym

- 6) publikacje informacyjne w „Przeglądzie Geodezyjnym”;
- 7) wykłady i konspekty wykładów odbywających się na kursach i studiach podyplomowych na uprawnienia zawodowe;
- 8) informacje zamieszczane w Internecie;
- 9) materiały z konferencji organizowanych przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich i wyższe uczelnie.

Prawo geodezyjne i kartograficzne - komentarz

Do źródeł informacji zamieszczonych na powyższej liście pod pozycją 2 wkrótce zaliczyć będzie można „Prawo geodezyjne i kartograficzne – komentarz” mojego autorstwa, które ukaże się staraniem Wydawnictwa Prawniczego Gall w Katowicach, Brak tego typu pozycji na rynku księgarskim, a także mój osobisty stosunek do tej ustawy to powody, dla których przyjąłem propozycję napisania komentarza.

Już na początku lat 80. środowisko geodezyjne zainteresowane było regulacją ustawową problemów geodezji i kartografii. Jako członek Stowarzyszenia Geodetów Polskich brałam udział w dyskusjach roboczych nad kolejnymi projektami tej ustawy, a jako wykładowca przedmiotu „Prawoznawstwo i organizacja wykonawstwa geodezyjnego” prezentowałam stanowisko w tej sprawie w opiniach przedstawianych przez (ówczesny) Wydział Geodezji Górniczej AGH w Krakowie. Ustawa „rodziła się w dużych bólach”. Było wiele projektów i opinii, a jeszcze więcej dyskusji nad przyszłym kształtem tego aktu normatywnego. Przez te lata, jako wykładowca kilku przedmiotów prawnych, a obecnie autor „Komentarza”, zmuszona byłam i jestem śledzić nowości na rynku wydawniczym i często korzystać z modnych obecnie wydawnictw książkowych w postaci komentarzy do innych ustaw. Moja książka będzie pierwszym opublikowanym komentarzem do *Prawa geodezyjnego i kartograficznego*, zapewne niedoskonałym, bo od pomysłu do jego realizacji czas liczy się w miesiącach. Dzięki konspektom z prowadzonych wykładów oraz doskonałej współpracy z Wydawnictwem Prawniczym Gall zbliżam się z opracowaniem do końca. Książka ma się ukazać na V Międzynarodowych Targach Geodezji (14-16 października) w Katowicach. Mam nadzieję, że zainteresują nią geodetów-praktyków, studentów wyższych uczelni i uczniów techników, a także ich wykładowców. Od kilku lat pojawiają się propozycje głębszej nowelizacji tej ustawy lub wręcz gruntownego jej przeobrażenia. Myślę, że książka dostarczy im tematu i argumentów do dyskusji, niezależnie od tego, w którym kierunku zmiany miałyby pójść.

Ustaw i rozporządzeń bezpośrednio związanych z *Prawem geodezyjnym i kartograficznym* jest aktualnie około 15. Wydawnictwo Prawnicze Gall w serii „...dla praktyków” wydaje od 1997 roku „Prawo geodezyjne”, jako zbiór wspomnianych aktów prawnych, na czele z ustawą *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, w sposób systematycznie poprawiany i aktualizowany. Komentarz do ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* będzie samodzielną książką, w której, gdzie to uznałam za konieczne, powołuję się na przepisy rozporządzeń lub wskazuję je w tekście. W planach Wydawnictwa Gall jest jeszcze następna moja książka, która będzie uaktualnioną i nieco przeobrażoną oraz rozszerzoną wersją podręcznika dla studentów wydziałów geodezyjnych i techników geodezyjnych, wydaną w pierwotnej wersji w 1995 r. pt. „Zarys prawa cywilnego dla geodetów”. Jak każdy autor chciałabym, aby moja praca była przyjęta życzliwie. Będę otwarta na wszelkie uwagi i propozycje. W czasie dni targowych przewidziano prelekcję autorską, na której będę mogła spotkać się ze swoimi czytelnikami.

Autorka jest pracownikiem Wydziału Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska AGH